

3. Direktmikroskopering

Direktmikroskopering av genitala sekret kan användas för att objektivt påvisa tecken på infektion och kan vara en användbar metod för riktad provtagning och ev. terapi redan vid första besöket. Framför allt är direktmikroskopi av värde vid undersökning av patienter med symtom.

Färgat direktutstryk: sekret uppsamlas från främre urinröret och från cervixmyningen med hjälp av plastögla eller bomullspinne, stryks ut på objektglas, fixeras med lufttorkning eller värme och färgas i 5% metylenblå lösning några sekunder. Efter sköljning i vatten och avtorkning bedöms provet i 1000 ggr förstoring (oljeimmersion).

Män:

Uretrautstryk:

- >4 polymorfkärniga leukocyter/flera synfält = uretritmisstanke.
- 5-10 polymorfkärniga leukocyter - gråzon
- Om >10 polymorfkärniga leukocyter/flera synfält = uretritdiagnos
- Om intracellulära diplokokker (gonorrhé) påvisas remittera patienten till Sesam-/venereologisk mottagning för odlingsprov och behandling. Ofta behövs behandling med licenspreparat.

Kvinnor:

Uretrautstryk: se uretrautstryk män

Cervixutstryk: >30 polymorfkärniga leukocyter/flera synfält: kan vara tecken på cervicit men är inte ovanligt hos spiralbärare samt post- och premenstruellt och behöver inte innebära att patienten har en infektion.

Wet smear (våtutstryk): sekret från vaginas sidoväggar stryks ut på ett objektglas med en droppe koksaltlösning. Lägg på täckglas och bedöm provet i 400 ggr förstoring.

Bedömning av Wet smear:

- Fler polymorfkärniga leukocyter än epitelceller = varigt sekret: kan vara vaginit och/eller cervicit.
- Stavformade bakterier: normalflora, olika laktobakterie-species.
- Dominans av små runda bakterier "kockdominans": kan vara vaginit och/eller cervicit.
- "Cluecells": epitelcellerna täckta av en matta med kocker, vid bakteriell vaginos (ses även vid cervicit).
- Rörliga celler med flageller: trichomonasinfektion.
- Hyfer och sporer: candidos.
- Snabba, rörliga, kommaformade bakterier (mobiluncus): vid bakteriell vaginos (ses även vid cervicit).

Amintest ("snifftest"): vaginalsekret blandat med en droppe kaliumhydroxid 10 - 20% lösning. Lukt av ruttet fisk: bakteriell vaginos och/eller cervicit.

pH-bestämning: lackmuspapper fuktas med vaginalsekret. pH $\geq 4,7$ kan tyda på: bakteriell vaginos, cervicit, trichomonasvaginit men ses även i samband med mens och efter samlag.

Det kan vara svårt att bedöma relevansen av mikroskopiska fynd hos kvinnor. En sammanvägning av symtom, kliniska och mikroskopiska fynd får göras.

OBS! Om patienten inte har uttalade symtom eller kliniska tecken på infektion -invänta provsvar med tanke på den ökande resistensutvecklingen hos antibiotika.